

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΥΑ - ΕΥΔΟΞΙΑ ΚΑΪΛΗ
Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΠΑΣΟΚ

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Ανδρέα Λοβέρδο

ΘΕΜΑ: Ζητήματα αναφορικά με την κυκλοφορία προϊόντων του κλάδου των συμπληρωμάτων διατροφής και των προϊόντων ειδικής διατροφής.

Με την παρούσα επιθυμώ να θέσω υπόψη σας μερικά καίρια ζητήματα αναφορικά την κυκλοφορία των προϊόντων του κλάδου των συμπληρωμάτων διατροφής και των προϊόντων ειδικής διατροφής, με σκοπό να διευκολυνθεί και να τονωθεί η κυκλοφορία των προϊόντων στην ελληνική αγορά, αλλά και να εξομαλυνθούν τυχόν τεχνικοί κανόνες που παρακωλύουν το εμπόριο μεταξύ της Ελλάδας και άλλων μελών της ΕΕ.

Η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα στον οποίο η συνθήκη εξασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών, αγαθών και φυσικών προσώπων, απαγορεύοντας τα μέτρα που έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε εθνικού μέτρου το οποίο είναι σε θέση να παρακωλύσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά το ενδοκοινοτικό εμπόριο προϊόντων. Στο πεδίο των συμπληρωμάτων διατροφής και των τροφίμων ειδικής διατροφής, η ελληνική νομοθεσία φαίνεται πως δεν είναι πλήρως εναρμονισμένη, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, εφαρμόζοντας τεχνικούς κανόνες που αφορούν το κόστος κυκλοφορίας ενός συμπληρώματος διατροφής, αλλά και τους τρόπους διάθεσης αυτού στην ελληνική αγορά.

Για το λόγο αυτό και δεδομένης της ήδη επιβαρημένης κατάστασης της ελληνικής αγοράς, θέτω υπόψη σας δύο εκ των πιο σημαντικών ζητημάτων που απασχολούν τον εν λόγω κλάδο: α. το υψηλό κόστος του παραβόλου γνωστοποίησης των συμπληρωμάτων διατροφής και των τροφίμων ειδικής διατροφής, και β. την επέκταση των σημείων πώλησης των συμπληρωμάτων διατροφής σε άλλα, εκτός των φαρμακείων, σημεία, όπως καταστήματα βιολογικών προϊόντων και άλλα καταστήματα με ειδικά διαμορφωμένους χώρους.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΥΑ - ΕΥΔΟΞΙΑ ΚΑΪΛΗ

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΠΑΣΟΚ

Πρέπει να τονιστεί σε αυτό το σημείο ότι τους τελευταίους μήνες στη χώρα μας κυκλοφορούν πολλά δημοσιεύματα τα οποία κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς που σκοπό έχουν να απαγορεύσουν την κυκλοφορία των συμπληρωμάτων διατροφής και των φυτικών εκχυλισμάτων, όπως επίσης και τις υψηλές συγκεντρώσεις διατροφικών στοιχείων στα συμπληρώματα διατροφής. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί ότι σε Ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει μεν έντονη νομοθετική δραστηριότητα στα πεδία αυτά, η οποία ωστόσο κινείται στο πλαίσιο της εναρμόνισης και όχι της απαγόρευσης διάθεσης. Η ΕΕ συνιστά τον βασικό προαπαιτούμενο της ελεύθερης διακίνησης, αλλά και της ελευθερίας επιλογής του καταναλωτή και για το σκοπό αυτό εργάζεται στην εναρμόνιση και περαιτέρω εξειδίκευση των παρακάτω πεδίων:

1. **Σύσταση πανευρωπαϊκής και εναρμονισμένης λίστας που θα ορίζει τα ανώτατα όρια βιταμινών και μετάλλων που περιέχονται στα συμπληρώματα διατροφής**, όπως προέβλεπε και το Άρθρο 5 της Οδηγίας περί Συμπληρωμάτων Διατροφής 46/2002. Μέχρι σήμερα βάσει του Άρθρου 5 της Κοινοτικής Οδηγίας περί συμπληρωμάτων διατροφής, τα κράτη μπορούν να ορίσουν σε εθνικό επίπεδο ανώτατα όρια βιταμινών και μετάλλων που περιέχονται στα συμπληρώματα διατροφής, με την επιφύλαξη ότι τα τελευταία θα είναι επιστημονικά τεκμηριωμένα και δεν θα εμποδίζουν την ελεύθερη διακίνηση προϊόντων που κυκλοφορούν νομίμως σε αγορά άλλου κράτους. Στην Ελλάδα σε πολλές περιπτώσεις υπήρξε πρόβλημα σχετικά με τις συγκεντρώσεις σε βιταμίνες και μέταλλα των συμπληρωμάτων διατροφής που κυκλοφορούσαν στην αγορά, οι οποίες ωστόσο επιλύθηκαν είτε δικαστικά (βλ. Απόφαση ΣτΕ 3274/ 2009 περί βιταμίνης C), είτε με την επίκληση της αμοιβαίας αναγνώρισης –Καν. 764/ 2008- επιλύθηκαν μέσω διαβούλευσης με τον ΕΟΦ),
2. **Αλλαγή του τρόπου διάθεσης των φυτικών εκχυλισμάτων με φαρμακολογική δράση σύμφωνα με την Οδηγία περί Παραδοσιακών Φυτικών Φαρμάκων 24/2004**. Η εφαρμογή της τελευταίας έχει προκαλέσει σύγχυση στην Ευρώπη εξαιτίας του μεγάλου κόστους προσαρμογής της βιομηχανίας, αλλά και της έλλειψης σύμπνοιας των κρατών μελών στον τομέα αυτό. Πολλά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν απευθύνει ερωτήσεις στο ΕΚ, σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας αλλά και το κόστος προσαρμογής της βιομηχανίας και το όφελος της διαδικασίας ως προς την διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και της προστασίας του καταναλωτή. Όπως τόνισε και ο Επίτροπός της ΕΕ για την Υγεία, Mr. Dalli (DG Health and Consumer Policy) σε απάντηση του στα σχετικά ερωτήματα, «η Οδηγία 2004/ 24/ ΕΚ τροποποιεί την 2011/83/ ΕΚ και παρέχει μια απλοποιημένη διαδικασία δήλωσης των εν λόγω προϊόντων με σκοπό να διευκολυνθεί η τοποθέτηση των προϊόντων στην αγορά για όλες τις εταιρίες συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μικρομεσαίων

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΥΑ - ΕΥΔΟΣΙΑ ΚΑΪΛΗ

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΠΑΣΟΚ

επιχειρήσεων» (23/11/2010 σε γραπτή απάντηση του εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις γραπτές ερωτήσεις των Jan Brezin, Willy Meyer, Graham Watson, Franz Obermayr & Andreas Molzer),

3. **Οι ισχυρισμοί υγείας στα τρόφιμα** (απλά τρόφιμα, ενισχυμένα τρόφιμα, τρόφιμα ειδικής διατροφής, συμπληρώματα διατροφής κλπ) όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό περί ισχυρισμών υγείας 1924 του 2006, Άρθρα 13 και 14, βρίσκονται στον στάδιο της επεξεργασίας τους από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA).

Όπως γίνεται κατανοητό από τα παραπάνω, η κατάσταση χρήζει αποσαφήνισης στην οποία θα ήταν χρήσιμο να προβεί το Υπουργείο προκειμένου να υπάρχει σωστή πληροφόρηση τόσο των ανθρώπων που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω κλάδο, όσο και των ίδιων των καταναλωτών.

Σε ό,τι αφορά τα σημεία πώλησης των συμπληρωμάτων διατροφής στην Ελλάδα, αλλά και το κόστος γνωστοποίησης στη χώρα μας, σημειώνονται τα εξής:

α. Σημεία πώλησης συμπληρωμάτων διατροφής & τροφίμων ειδικής διατροφής

Ένα από τα κομβικά σημεία που απασχολούν τη βιομηχανία είναι τα σημεία πώλησης των συμπληρωμάτων διατροφής στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 46/2002, συμπληρώματα διατροφής νοούνται «τα τρόφιμα με σκοπό τη συμπλήρωση της συνήθους δίαιτας, τα οποία αποτελούν συμπυκνωμένες πηγές θρεπτικών συστατικών ή άλλων ουσιών με θρεπτικές ή φυσιολογικές επιδράσεις, μεμονωμένων ή σε συνδυασμό και τα οποία διατίθενται στο εμπόριο σε δοσιμετρικές μορφές, ήτοι μορφές παρουσίασης όπως κάψουλες, παστίλιες, δισκία, χάπια και άλλες παρόμοιες μορφές, καθώς και φακελάκια σκόνης, φύσιγγες υγρού προϊόντος, φιαλίδια με σταγονόμετρο και άλλες παρόμοιες μορφές υγρών και κόνεων που προορίζονται να ληφθούν σε προσμετρημένες μικρές μοναδιαίες ποσότητες». Τα συμπληρώματα διατροφής αποτελούν διατροφικά προϊόντα και εξυπηρετούν την ανάγκη συμπλήρωσης της συνήθους διαίτας με διατροφικά στοιχεία. Η ΕΕ με την Οδηγία 2002/46/ΕΚ αναφέρει ρητώς ότι τα κατατάσσει στην κατηγορία των τροφίμων, με όλο το πλέγμα της νομοθεσίας να βασίζεται στην κατηγοριοποίηση αυτή. Σε άλλες χώρες της ΕΕ η εμπορία των συμπληρωμάτων διατροφής είναι ελεύθερη σε όλα τα σημεία πώλησης τροφίμων, δηλαδή σούπερ μάρκετ, καταστήματα βιολογικών προϊόντων και φαρμακεία, με

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΥΑ - ΕΥΔΟΣΙΑ ΚΑΪΛΗ

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΠΑΣΟΚ

χαρακτηριστικά τα παραδείγματα της Μ. Βρετανίας και της Ολλανδίας όπου τα συμπληρώματα διατροφής πωλούνται κατεξοχήν σε καταστήματα βιολογικών προϊόντων και σούπερ μάρκετ.

Στην Ελλάδα βάσει της ΥΑ Υ1///2004 (ΥΑ Υ1/Γ.Π.127962/03 ΦΕΚ Β 395 2004), Άρθρο 10^α «η πώληση των συμπληρωμάτων διατροφής γίνεται αποκλειστικά από τα φαρμακεία». Ταυτόχρονα όμως, η πώληση μιας παρεμφερούς κατηγορίας ενισχυμένων διατροφικών προϊόντων, των τροφίμων ειδικής διατροφής, (ορίζονται από την Οδηγία 39/2009 και τον Κανονισμό 953/2009, με επιτρεπτά συστατικά ίδια με αυτά των συμπληρωμάτων διατροφής, αλλά διαφορετικό διατροφικό προσδιορισμό) σύμφωνα με την ΥΑ Α2Ε/5478/99 γίνεται σε φαρμακεία, αλλά και καταστήματα υγιεινών τροφών. Τέτοια μέτρα διαφοροποίησης προκαλούν σύγχυση στην αγορά, χωρίς να διαφυλάττουν την υγεία του καταναλωτή, αλλά και να προασπίζουν το δικαίωμα επιλογής του. Όμοια είναι η περίπτωση των βρεφικών γαλάτων, τα οποία με πρόσφατη απόφαση του Υπουργείου μπορούν να πωλούνται και από άλλα πέραν των φαρμακείων σημείων πώλησης.

Τα συμπληρώματα διατροφής και τα τρόφιμα ειδικής διατροφής δεν αποτελούν φάρμακα, δεν δίδονται κατόπιν συνταγής και κατατάσσονται πανευρωπαϊκά στην κατηγορία των τροφίμων. Είναι σημαντικό επομένως, η νομοθεσία που διέπει την κυκλοφορία τους στην Ελλάδα να είναι αντίστοιχη με αυτή των άλλων χωρών της ΕΕ, αλλά και να διαφυλάττει την υγεία του καταναλωτή με το να του δίνει δυνατότητα πρόσβασης σε προϊόντα που κυκλοφορούν νόμιμα και φέρουν ελληνική επισήμανση, έτσι ώστε ο καταναλωτής να έχει πλήρη πρόσβαση στις πληροφορίες και τις ενδείξεις χρήσης του προϊόντος. Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι με τον περιορισμό των σημείων πώλησης ενός διατροφικού σκευάσματος μόνο στα φαρμακεία, έχει παρατηρηθεί ότι οι καταναλωτές ωθούνται στην αγορά των προϊόντων από άλλες πηγές, και κυρίως μέσω διαδικτύου, που ενέχουν μεγαλύτερες αμφιβολίες σχετικά με την διακίνηση και την ασφάλεια των προϊόντων, αλλά και από άλλες χώρες εκτός Ελλάδας, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ακόμα μεγαλύτερες δυσκολίες στην επίτευξη του τελικού και κύριου σκοπού της προστασίας της υγείας των πολιτών.

Για τους λόγους αυτούς, θα ήταν χρήσιμο να γνωστοποιηθεί η θέση του Υπουργείου σχετικά με τη δυνατότητα άρσης του περιορισμού των σημείων πώλησης και να επεκταθεί και στα καταστήματα υγιεινών τροφών με ειδικά διαμορφωμένους χώρους, κίνηση που θα έδινε μεγαλύτερη συνοχή στο εμπόριο και μεσοπρόθεσμα ώθηση στην εθνική αγορά. Στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσε να εξεταστεί από το Υπουργείο και ενδεχόμενη υπαγωγή αυτής της κατηγορίας των σκευασμάτων στον ΕΦΕΤ και όχι στον ΕΟΦ.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΥΑ - ΕΥΔΟΞΙΑ ΚΑΪΛΗ

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΠΑΣΟΚ

β. Κόστος γνωστοποίησης

Σύμφωνα με την Οδηγία 46/2002, Άρθρο 10, «για να διευκολύνεται η αποτελεσματική παρακολούθηση των συμπληρωμάτων διατροφής, τα κράτη μέλη δύναται να απαιτούν από τον παρασκευαστή ή τον θέτοντα σε κυκλοφορία το προϊόν στο έδαφος τους να γνωστοποιεί στην αρμόδια αρχή την εν λόγω θέση σε κυκλοφορία, διαβιβάζοντας υπόδειγμα της επισήμανσης που χρησιμοποιήθηκε για το προϊόν». Η Ελλάδα, έχει υιοθετήσει την γνωστοποίηση και όπως αναφέρεται ρητώς στην Υπ. Απόφαση, «Ο παρασκευαστής ή ο θέτων σε κυκλοφορία στην Ελλάδα συμπληρώματα διατροφής γνωστοποιεί άμεσα στον Ε.Ο.Φ. την εν λόγω θέση σε κυκλοφορία [καταθέτοντας] αίτηση, επισήμανση του προϊόντος, παράβολο όπως το ύψος του καθορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, φυλλάδιο οδηγιών χρήσης εφόσον υπάρχει, άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας από τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές». Το εν λόγω παράβολο έχει οριστεί στα **614, 40 ευρώ** εφάπαξ για κάθε προϊόν. Στο σημείο αυτό είναι σκόπιμο να αναφέρουμε ότι άλλες χώρες μέλη της ΕΕ -σε όσες έχει υιοθετηθεί η διάταξη αυτή, καθώς υπάρχουν και παραδείγματα όπως η Μ. Βρετανία και η Ολλανδία, όπου κατατίθεται λίστα με τα ετησίως κυκλοφορούντα προϊόντα και όχι μεμονωμένες γνωστοποιήσεις- το κόστος της γνωστοποίησης κυμαίνεται από μηδενικό (Κύπρος, Βουλγαρία), σε 30 ευρώ στη Ρουμανία και σε 120 στο Βέλγιο. Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι στο διοικητικό αυτό τέλος δεν υπάρχει ανταποδοτικότητα, παρά και την καθυστέρηση απάντησης από τις Εθνικές Αρχές που κυμαίνεται από 3- 5 μήνες (βλ. Παρα. 7 άρθρ. 10), ενώ η γνωστοποίηση πολλές φορές συγχέεται με αδειοδότηση που ουδεμία σχέση έχει με την εμπορία της εν λόγω κατηγορίας προϊόντων. Ως αποτέλεσμα ο θέτων σε κυκλοφορία ή ο παραγωγός, στην πλειοψηφία μικρομεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν ικανό εργατικό δυναμικό, καλείται να καταβάλλει ένα υπέρογκο ποσό, μη αναλογικό, που παρακωλύει την ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων σε χώρα της ΕΕ, όπως προασπίζεται από τις Συνθήκες και συγκεκριμένα και από τον πρόσφατο Κανονισμό 764/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση εθνικών τεχνικών κανόνων στα προϊόντα που κυκλοφορούν νομίμως στην αγορά άλλου κράτους μέλους. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά και ο Κανονισμός 764/2008, στις εισαγωγικές του διατάξεις, η έλλειψη εναρμόνισης και η θέσπιση σε εθνικό επίπεδο τεχνικών κανόνων που δημιουργούν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία προϊόντων που κυκλοφορούν σε αγορά άλλου κράτους μέλους, έχει ως αποτέλεσμα « [...] πολλές επιχειρήσεις και ιδίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), [...] αποφασίζουν να μην εισέλθουν στην αγορά των κρατών μελών αυτών».

Επίσης, δεδομένου του πολύ υψηλού κόστους της γνωστοποίησης, κυκλοφορούν πολλά προϊόντα στην ελληνική αγορά τα οποία δεν είναι γνωστοποιημένα στον ΕΟΦ, καθώς ο θέτων σε κυκλοφορία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο πολύ υψηλό κόστος της γνωστοποίησης. Επιπλέον, ο ΕΟΦ μη έχοντας τη δυνατότητα να διεξάγει

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΥΑ - ΕΥΔΟΞΙΑ ΚΑΪΛΗ

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΠΑΣΟΚ

προληπτικούς ελέγχους, αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στον έλεγχο της ελληνικής αγοράς, γεγονός το οποίο δεν λειτουργεί προς όφελος της προστασίας της υγείας του καταναλωτή.

Για τους λόγους αυτούς, θα ήταν χρήσιμο να γνωστοποιηθεί η θέση του Υπουργείου αναφορικά με τη δυνατότητα μείωσης του παραβόλου, με σκοπό την αύξηση κυκλοφορίας νόμιμων και γνωστοποιημένων προϊόντων στην αγορά, αλλά και ταυτόχρονα την ενίσχυση του εμπορίου στον τομέα αυτό. Επιπλέον, αύξηση των γνωστοποιήσεων θα σήμαινε και αυτόματη αύξηση εσόδων για τον κρατικό φορέα. Καθώς το κόστος αυτό της γνωστοποίησης απευθύνεται εσφαλμένα και στα τρόφιμα για ειδική διατροφή, μια μείωση του παραβόλου για την γνωστοποίηση των συμπληρωμάτων διατροφής θα πρέπει να επεκταθεί και στον τομέα αυτών των προϊόντων.

Τα μέτρα που εκτέθηκαν παραπάνω θα είχαν ως αποτέλεσμα την τόνωση της εσωτερικής αγοράς παραγωγής, εισαγωγής και διακίνησης, αλλά και την ασφάλεια των προϊόντων, καθώς και την διαφύλαξη της ελευθερίας επιλογής του καταναλωτή.

Παρακαλώ, όπως μου γνωστοποιήσετε τις απόψεις σας αναφορικά με τα παραπάνω ζητήματα.

Η Βουλευτής,

Εύα – Ευδοξία Καϊλή